

پدیده رنگ

اگر بخواهیم از پدیده ای نام ببریم که همواره
علاقه و کنجکاوی نوع بشر را برانگیخته است
بدون شک این پدیده ، رنگ خواهد بود.
دانش جدید اثبات کرده است که رنگها به
وسیله طول موج های مختلف ۵ به وجود می

آیند که همین امر باعث شده است هر رنگ خواص و ویژگی های خاص خودش را داشته باشد . به عنوان مثال در
قرون وسطی اروپایی ها و همچنین چینی ها برای معالجه بیماری های پوستی از رنگ قرمز استفاده می کنند.

از این دست مثال ها در دنیای گسترده رنگ ها بسیار است و در حوصله این مقاله نمی گنجد که بیشتر در مورد
استفاده رنگ در پزشکی ، صنعت ، آموزش و ... صحبت شود .

برای داشتن یک طرح موفق در زمینه طراحی گزینه های زیادی هست که باید رعایت شود . اما یکی از مهمترین
گزینه ها استفاده مناسب از رنگ است . و شناخت هر رنگ و دانستن خواص آن کمک زیادی به طراحان می کند تا
از آنها هر چه مناسب تر استفاده کنند.

برای شروع با رنگ مشکی آغاز می کنیم.

سیاه : تیره و غلیظ است و نماد اندوه و مرگ ، این رنگ شخصیتی غیر قابل نفوذ دارد . عاری از امکانات است ، با
یک سکوت ابدی ، بدون آینده رنگی است که کمتر از رنگهای دیگر انعکاس دارد، با بیانی از وحدت پایدار ، بدون
هیچ وجه مشخصه ای . سیاه احساس افتخار و نجابت را به ویژه زمانی که براق است بر می انگیزد.

سفید : پاکی و خلوص را القاء می کند. تفسیر ناپذیر و غیر قابل توضیح است . از آنجا که هیچ صفت مشخصه ای
ندارد مفهومی از تهی بودن و نامحدود بودن را به جا می گذارد . سفید در روح ما آرامش کاملی پدید می آورد .
سکوتی که سکوت مرگ نیست ، بلکه سرشار از زندگی است . سفید در مجاورت آبی بیان حاکی از تازگی و

گندزدایی دارد.

خاکستری: شخصیت مستقلى ندارد، نه مثل سفيد سرشار از امکانات است و نه مثل سياه غير فعال. در واقع بر هيچ چيز تأکيد ندارد. خاکستري بيان روحيه اى است مردد و بى طرف که نماد بى تصميمى و عدم وجود است. رنگ پريدگى خاکستري، بازتاب وحشت، پيرى و مرگى است که نزديک مى شود. هر چه خاکستري تيره تر شود يادآور ترس. يکنواختى و غم بى دليل است. خاکستري تيره به معنای واقعی کلمه رنگ آلودگى، چرک و خاک است.

سبز: از تمام رنگها آرامتر است. به هيچ سو تمايل ندارد و بيانگر چيزى از قبيل لذات، اندوه يا هيجان نيست. رنگى است بى ادعا. سبز خالص همان جاىگاهى را در جمع رنگها دارد که طبقه متوسط در جامعه بشرى. جمعى بى تحرک که موقعيت هايشان را جمع مى زنند و پول هايشان را مى شمروند. زمانى که طبيعت سبز مى شود اميدى نوين براى زندگى به وجود مى آيد. تشبيه معروف سبز به اميد، ريشه در اين معنى دارد، زرد به سبز قدرت و شخصيتى آفتابى مى دهد. اگر آبى به مقدار بيشترى به سبز اضافه شود شخصيت جدى و فکور مى يابد. سبز چه تيره و چه روشن بيانگر شخصيت آرام و بى تفاوت است. بى تفاوتى در سبز روشن نمايان تر است در حالیکه احساس خونسردى در سبز تيره و قوى تر است.

قرمز: اين رنگ دلالت بر استحکام، سرزندگى، مردانگى و نيرو دارد. قرمز خشن دلگرم کننده است و مسلط بر اعصاب است. قرمز خود را بدون قيد و شرط تحميل مى کند. اين رنگ هم حالت جديت و وقار و هم حالت مهربانى و جذابيت را القاء مى کند و ذاتاً رنگ گرمى است، با وجود تمام نيرو و شدتش نمايشى است از يک نيروى مقاومت ناپذير و بى کران. اما مانند زرد خود را با منکعس کردن در همى جوانب بر باد نمى دهد و شخصيت اسرافکار ندارد. به جاى همه اين هيجان شدت نيروى فوق العاده اى را به دست مى دهد و هدفش هميشه آگاهانه است، قرمز در يک نظر توجه ما را جلب مى کند و ما چه بخواهيم و چه نخواهيم به آن نگاه مى کنيم مانند کودکى که بى اراده دست به سوي شکلات مى برد. درجات رنگ قرمز خصوصيات روانى خود را دارد. سرخ جدى، سنتى و پرمایه و تواناست و نشانه اى از بزرگى و وقار، قرمز متوسط، جديت فعاليت، استحکام، تحرک و اعمال شهواتى را مجسم مى کند. قرمز ما را مجذوب و گيج مى کند. وقتى که بخواهيم نيروى اصلى حرارت، تأثير، تحريک يا خاصيت محصول و فرآورده اى را نشان دهيم اين درجه از رنگ قرمز را به کار مى بريم. قرمز گيلاسى خصوصيت احساسى بيشتر دارد.

قرمز روشن نشانه ای از استحکام ، جان بخشیدن ، انرژی و لذت ، فتح و پیروزی است . به طور خلاصه قرمز هر چه تیره تر شود ، جدی تر ، ژرف تر ، مشکوک تر خواهد شد، و هر چه روشن تر باشد روحیه ای شاد و بی خیال را بیان می کند.

زرد: در حقیقت از نظر جلب توجه قویترین رنگ است . چه به تنهایی و چه در ترکیب با دیگر رنگها بشاش و سرزنده است . و اغلب اوقات یادآور قدرت به راحتی در هر نقطه ای قابل تشخیص است و درخشانترین رنگهاست . برخلاف آبی ، در زرد عمقی احساس نمی شود، زرد طلایی بسیار مؤثر و فعال است و وقتی که متمایل به سبز می شود حاکی از کسالت و بیماری است . اگر با مقدار کمی قرمز آمیخته شود به قلب ، گرمی می بخشد و احساسی از شادمانی و رضایت به شخص می دهد، درست مانند احساسی که هنگام نگاه کرده به خرمن طلایی گندم به وجود می آید.

نارنجی : بیش از قرمز ارتباط و تشعشع را بیان می کند. رنگی فعال است که ماهیتی دلنشین دارد و سریع پذیرفته می شود و همچون غروب خورشید و آتش دارای گرمی و نیروی زندگی است.

آبی : رنگی است عمیق و زنانه که در محیطی آرام استراحت می کند. این رنگ مورد علاقه اشخاص بالغ و نشانه ای از بلوغ و پختگی . آبی خاطرات دوران طفولیت را بیدار می کند و به زندگی روحانی درونی مربوط می شود مثل قرمز مایل به تظاهر نیست ، و میل دارد که با عشق تلقی گردد. آبی یقیناً آرام است ولی نه مثل سبز که بیشتر حالتی از آرامش دنیوی و رضایت از خود دارد. در اینجا عشق دارای عظمت آسمان و باشکوه است . هرچه آبی تیره تر می شود، بیشتر بشر را به سوی بی نهایت فرا می خواند . آبی روشن ، غیر ملموستر و دارای شخصیتی بی تفاوت تر و تهی تر و در عین حال رؤیا انگیز است ، مشاهده رنگ آبی احساس طراوت و پاکیزگی بهداشتی را ایجاد می کند . به خصوص زمانی که در مجاورت سفید قرار می گیرد . آبی فیروزه ای دارای استحکام زیادی است و بیانی از اشتیاق دارد . ولی اشتیاقی سرد و غیر عادی . تازگی و طراوت آن یادآور دریاچه های کوهستانی در تابستان است.

بنفش : هیچ رنگی به اندازه بنفش مرموز نیست . بنفش معادل اندیشه ای متفکر و عرفانی است که با نگرانی رازی را پنهان می کند. بنفش ، غمگین ، افسرده . مملو از وقار است هر چه بنفش کمرنگ تر می شود، کم مایه تر و بیشتر جادویی

و سحرانگیز می‌نماید تا پوشیده و پنهانی، بیشتر کسل‌کننده می‌شود تا جدی و موقر. بنفش کمرنگ به اندازه پررنگ قاطع نیست. این رنگ خاطرات دوران کودکی را بیان می‌کند و خیالات آن زمان را. معمولاً مردم اولویت را به رنگهای اصلی می‌دهند و رنگهای دیگر کمتر مورد علاقه قرار می‌گیرند. اگر این انتخاب را در نظر گرفته و آن را به موارد دیگری تعمیم دهیم، این رنگها به عنوان اولیت‌های رنگی مطرح می‌شوند: آبی، قرمز، سبز، قهوه‌ای، بنفش، نارنجی، زرد، می‌توان رنگ سیاه را در رده‌بندی کنار زرد قرار داد، اما سفید چندان مورد علاقه نیست، این ترکیب اولویت‌ها بدون در نظر گرفتن اشیایی که این رنگها متعلق به آن هستند پاسخی است به سؤالهای متعددی که در مورد رنگ وجود دارد. مثلاً رنگ سبز متوسط، قبل از سبز آبی یا زرد سبز قرار می‌گیرد. زرد خالص نسبت به نارنجی زرد یا سبز زرد در مرتبه بالاتری جای می‌گیرد، اولویت دادن رنگ خاصی، به شیء و سطح آن بستگی دارد. در این مورد عوامل اثرگذار دیگری نیز مانند، سن، فرهنگ، آب و هوا، فصل، درآمد و محل سکونت وجود دارد. اگر ما سلیقه شخصی خود را در خلال مراتب مختلف زندگی در نظر بگیریم، در می‌یابیم که تعریف دایره‌واری وجود دارد: رنگ‌های روشن و سبک در دوران جوانی - کودک به وسیله‌ی رنگ قرمز جذب می‌شود، اگرچه بعدها آبی را ترجیح می‌دهد - رنگهای اشباع شده و درخشان در دوران بزرگسالی مورد علاقه‌اند و رنگهای ملایم تر و غیر جدی‌تر در دوران پیری تاکنون هیچ نتیجه‌ی قطعی در مورد رنگهای اصلی مورد علاقه زنان و مردان به دست نیامده است.

تأثیرات رنگ جهت تبلیغات و فروش

رنگ یک فروشنده کارآمد.

رنگ نقش مهمی در بسته بندی کالاها دارد. گاهی مواقع رنگها خود را به ما تحمیل می‌کنند و زمانی دیگر زبان به تملق می‌گشایند. رنگ می‌تواند به همان خوبی که بیانگر محتویات بسته بندی است، باعث لذت استفاده از محصول نیز شود.

این نقشهای مهم از این قرارند:

(۱) جلب توجه کند.

(۲) عامل شناسایی کالا در فروشگاه

۳) باعث می‌شود که بسته به آسانی در خاطر بماند.

۴) باعث می‌شود حروف به راحتی خوانده شود.

۵) به وجود آوردن تأثیرات اپتیکی باشد.

۶) بتواند محتویات بسته را بیان کند.

۷) بیدار کننده ی تداعیهای مثبت باشد.

۸) برانگیزاننده احساسات باشد.

۹) سازگاری با نوع مصرف محصول و لذت بخش کردن مصرف محصول ایجاد کند.

۱۰) اطمینان بخش و متقاعد کننده باشد.

صحبتی با خواننده ی عزیز!

برای هر خواننده ی این مقاله پوشیده نیست که این مقدار اندک نمی تواند بزرگی دنیای رنگ ها را بطور کامل شرح دهد . اما در این مقاله به هم همین مقدار اندک اکتفا می کنیم و اگر عمری باقی ماند در شماره های بعدی عمیق تر به مسائل رنگ می پردازیم .

همان طور گفته شد دنیای رنگ ها گسترده است . این امر در هنرهای اصیل ایرانی نیز قابل مشاهده است . به عنوان مثال استفاده معمارها از شیشه های رنگی در خانه های قدیمی (البته این مسئله کمرنگ شده است اما هنوز نمونه هایی را می توان یافت) این امر نشان دهنده اهمیت رنگ در زندگی است . به شخصه تحقیقی در مورد شناخت رنگ آغاز کرده و پیگیر این مسئله هستم . به دوستان عزیز (مخصوصاً طراحان و علاقه مندان به طراحی) نیز پیشنهاد می کنم در زمینه هرچند اندک ولی مطالعه داشته باشند . اگر دوستان مقاله و منبع در این زمینه دارند که می تواند در شناخت هرچه بهتر رنگها کمک کند سپاس گذار می شوم به این حقیر معرفی گردد.

www.taktemp.com

E-mail:s.nightme@gmail.com